

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਬਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1967 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 243

4 ਸਤੰਬਰ 1968 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1952 — ਨਿਯਮ 4, 7 ਅਤੇ 8 — ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ — ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ — ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: (ਏ) ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਅਤੇ (ਬੀ) ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲੀਬਿਟ ਅੰਤਰਿਮ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1952. ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮ 7 ਜਾਂ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਛੇ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਇਹਨਾਂ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੁਰਮਾਨੇ (v) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਅੱਤਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੌਕਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲੀਬਿਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੋਵਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪਰਾ 8)

25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1967 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 271 ਆਫ਼ 1967 ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਬਨਾਮਾ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ।

ਐਸ ਕੇ ਜੇ ਏਨ, ਇੱਕ ਡੀਵਕੇਟ, ਇੱਕ ਡੀਵਕੇਟ ਲਈ -ਜੀ ਐਨਰਲ (ਪੀ ਯੂਐਨਜੇਬੀ), ਜਵਾਬ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ - ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦੁਆਰਾ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1967 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ।

(2) ਇਹ 1 ਜੂਨ, 1954 ਨੂੰ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫੌਜ ਤੋਂ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ-ਕਰਨਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ 1960 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤਕੇ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੁਝ 29 ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਬੰਧ 'ਏ' ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਵੀ ਵਾਪਿਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਆਚਰਣ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਕਿ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ 'ਹੋਰ ਕਾਰਕ', ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਆਖਰੀ ਸਮੀਕਰਨ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ: ਉਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ। ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਕਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 12 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ 1961 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'AA/1' ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੋ)। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 45 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 10 ਅਗਸਤ 1960 ਨੂੰ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸ਼ਰਤਾਂ।

(3) 16 ਦਸੰਬਰ, 1965 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। 25, 1965, ਸੇਵਾ ਦੇ ਗੈਰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੱਕ ਰੁਕਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਰੁਕਣਾ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ (ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਐਨੈਕਸਰ 'CC/1' ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੋ)। 14 ਜਨਵਰੀ 1966 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ (ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਬੰਧ 'CC/2')। 17 ਨਵੰਬਰ, 1966 ਨੂੰ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ, 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਤੋਂ, ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮ (ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਸੀਐਲ' ਦੀ ਨਕਲ) ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। 15 ਅਕਤੂਬਰ, 1966 ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ (ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਬੀ' ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੋ), ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1966 ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿ ਉਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਉਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। 25 ਨਵੰਬਰ, 1966 ਨੂੰ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1967 ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੁਕਮ (ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਐਨੈਕਸਰ 'ਆਈ.ਟੀ. ਕਾਪੀ') ਪਾਸ ਕੀਤਾ 'ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ'। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 15 ਅਕਤੂਬਰ, 1966 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬੀਆਈਐਸ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰੀ ਪੀਰੀਅਡ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 19 ਜਨਵਰੀ, 1967 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, 'ਇਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਲਿਬਿਤ' ਸੀ।

(4) * ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ca1 ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ - (ਏ) ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ; (ਬੀ) ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ; ਅਤੇ (c) ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸੰਸਥਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ

Harbans Singh Grewal v. The State of Punjab and another
(Mehtar Singh, C.J.)

ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਅੱਤਲੀ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਗਲਤੀ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀ' ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ h45s ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਚੇਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਿਆ ਸੀ। ਸਥਾਨਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਉਹ ਸੀ

ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ 1967 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਰਚੇ ਦੇ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ 1967 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(5) ਇਸ ਅਪੀਲ 1 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1965 ਤੋਂ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ, ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ (ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਸੀਸੀ/1' ਦੀ ਨਕਲ) ਬਿਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਆਧਾਰ ਹਨ-(a) ਸੇਵਾ ਦਾ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਰਿਕਾਰਡ; ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਲੀਅਰੈਂਸ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ, ਜੋ ਕਿ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਫੈਕਟਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਸਨ, ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੰਦਰਾਜ਼। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਤੱਥ ਹੈ ਜੋ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। e ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਰੂਲਜ਼ 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1) ਤਹਿਤ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਅਨੁਛੇਦ 311 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅੰਤਿਮ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਲਈ (ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਐਨੈਕਸਰ 'ਸੀ ਸੀ/1' ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੋ)

(1) TLR (1967)2 Pb. & Hry. ੪੭੧॥

ਦਸੰਬਰ 16, 1965, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਆਧਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਰੁਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਅਸਥਿਰ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਤ ਦੇ ਹੈ।

(6) ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਐਨੈਕਸਰ 'ਬੀ') 15 ਅਕਤੂਬਰ, 1966 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 25 ਨਵੰਬਰ, 1966 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਪਟੀਸ਼ਨ I ਨੂੰ ਐਨੈਕਸਰ 'ਡੀ' ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੋ)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ **ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ** ਹੀ। ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ। ਸਥਿਤੀਆਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਰੁਕਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੱਖ ਹਕੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਮਿਲਣਾ ਰੋਕਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ 'ਤੇ.

(7) *ਅਪੀਲਕਰਤਾ* ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਅਸਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ 'ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ' ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ (ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ 'ਐਫ' ਦੀ ਕਾਪੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ /

ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ', ਪਰ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹਮਲੇ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੁਅੱਤਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ। ਫਿਰ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 7 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਕੋਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੇ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ 'ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ (ੳ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਇੱਥੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ

Harbans Singh Grewal v. The State of Punjab and another
(Mehar Singh, C.J.)

ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਲੰਬਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਸੀ।

(8) ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬਚਿੱਤਰ ਈਆਈ ਐੱਸ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਪੂਰੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਵੀ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਫਿਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮਰਥਨ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਬਲਵੰਤਰਾਏ ਰਤੀਲਾਲ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (3) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਦੱਖਿਆ- “ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਮਨੁੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨੌਕਰ, ਮਾਸਟਰ ਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਵਨ ਟੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਜੀਵ ਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 SC 395.

(3) ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 800

ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚੋਂ, ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ * ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜਿੱਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿ ਨੌਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ [ਵੇਖੋ ਹੈਨਲੇ ਬਨਾਮ ਪੀਜ਼ ਐਂਡ ਪਾਰਟਨਰਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ (4), ਵਾਲਵਰਕ ਬਨਾਮ ਫੀਲਡਿੰਗ (5), ਅਤੇ ਬੋਸਟਨ ਡੀਪ ਸੀ ਫਿਸ਼ਿੰਗ ਐਂਡ ਆਈਸ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਕਾਟਨ, ਐਲ.ਜੇ. v. ਅਸੋਲ (6)]. ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਸਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: “ਇਹ ਕੇਸ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੌਕਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜਤਾਲ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਤਕਾਰੀ ਚੈਟਰਜੀ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਲਕੱਤਾ (7) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਇਹ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੈ

ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਲਟਕਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ, ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜੇ

- (4) (.1015) 1 KB 698.
- (5) 1922—2 KB 66.
- (6) (1888) 39 ਚ. ਡੀ. 339.
- (7) AIR 1965 ਕੈਲ. 13.

(

ਨੇ ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਤੀ 19 ਅਗਸਤ, 1968 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਪੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹਾਲੀ 'ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਬਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੜਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਚੈਟਰਜੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, (7), ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। - ਸੀਟ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮਰਥਨ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੇਲਿਨ ਕੁਇੰਟ ਨੌਕਰ ' ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। 1952 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਤਿੰਨ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਨੰਬਰ (iii) ਹੈਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ; ਨੰਬਰ (vi) ਹਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨੰਬਰ (vii) ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਉਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਸੀਡਰ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311(2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

-ਨਿਯਮ 7 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੁਆਰਾ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 8 ਜੁਰਮਾਨੇ, ਨੰਬਰ (i) ਨਿੰਦਾ, ਸੰ. (ii) ਵਾਧੇ ਜਾਂ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ, ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਰੁਕਣ ਸਮੇਤ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਨੰ. (iv) ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ। ਇਹ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਖਾਤਾ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 7 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 311(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ, ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ, ਇਹਨਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਸੱਤ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੱਤਵਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਨੰਬਰ (v), ਦਾ ਹੈ

Harbans Singh Grewal v. The State of Punjab and another
(Mehtar Singh, C.J.)

ਮੁਅੱਤਲ ਹੁਣ, ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਇਹ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਨੰਬਰ (v), ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੈ। ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮੁਅੱਤਲੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: (ਏ) ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ। ਹੁਣ ਦੁਬਾਰਾ, ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ (v) ਨਿਯਮ 4 ਦਾ ਨਿਯਮ 7 ਜਾਂ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਛੇ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੌਕਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨੇ (v) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਦਲੀਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜਦੋਂ 1952 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੌਕਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲੀਲ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਾਕਤ ਦੇ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ , ਪਰ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਇਲਜ਼ਾਮ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਜਾਂ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੱਚ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਉਲਟ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਦੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਆਰਡਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਾਲਾ-ਮਾਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਇਹ

11

ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ. ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ